

INFORMACIJA
O IZVRŠENOM DEMINIRANJU, TRAJNOM OBILJEŽAVANJU
MINSKIH POLJA I UKLANJANJU NUS-A U 2012.GODINI NA PODRUČJU
OPĆINE TEŠANJ

Problem kontaminacije minama prisutan je u većini općina FBiH, a jedna od njih je i općina Tešanj. Obzirom da je od strane Centra za uklanjanje mina u BiH (u daljem tekstu: BH MAC) 2011. godine urađen Plan protuminskog djelovanja za općinu Tešanj (u daljem tekstu :Plan), sve aktivnosti su bile usmjerena ka realizaciji utvrđenih planskih aktivnosti na deminiranju i upozoravanju na opasnosti od mina. Navedenim Planom utvrđena su najugroženija područja općine i to periferni dijelovi mjesnih zajednica Miljanovci-Lončari, Kalošević, Mrkotić, Orašje Planje, Džemilić Planje, Raduša, Dobropolje-Mekiš i djelimično Karadaglije. U ovim mjesnim zajednicama uglavnom je kontaminirano poljoprivredno i šumsko zemljište koje spada u drugu i treću kategoriju prioriteta deminiranja.

Planom je utvrđena sumnjiva površina po kategorijama prema sljedećoj strukturi:

Minska situacija- općina Tešanj	Sumnjiva površina I kat. (km ²)	0,5697
	Sumnjiva površina II kat. (km ²)	0,7251
	Sumnjiva površina III kat. (km ²)	1,7947
	Ukupna sumnjiva površina (km ²)	3,0895
	Broj ugroženih zajednica	10

Minska situacija općine Tešanj po kategorijama

Također, kroz Plan je izvršeno generalno izviđanje na 17 projekata humanitarnog deminiranja I i II kategorije prioriteta ukupne površine 917.762,38 m² i to 7 projekata za čišćenje površine 247.833,06 m² i 10 projekata za tehničko izviđanje površine 669.929,32 m². Neki od projekata su deminirani u periodu od donošenja Plana do danas.

U 2012. godini, protuminska aktivnost se provodila u skladu sa usaglašenim aktivnostima na deminiranju projekata koji su realizovani ili ugovoreni kroz strukture civilne zaštite, kroz donatorska sredstva i kroz finansijska sredstva izdvojena u Budžetu Općine Tešanj. Provedene su sljedeće protuminske aktivnosti:

Red. broj	NAZIV PROJEKTA DEMINIRANJA	DEMINIRANA POVRŠINA	VRSTA PMA	NAPOMENA
1.	LZ Lončari-Varivode	67.368 m ²	Tehničko izviđanje	Realizovan
2.	LZ Mrkotić-Barice	5.171 m ²	Tehničko izviđanje	Realizovan
3.	LZ Lončari-Podkomin 1	19.573 m ²	Čišćenje	Potpisan Ugovor, realizacija u pripremi
UKUPNO DEMINIRANO:		92.112 m ²		

Deminirane površine u 2012. godini na području općine Tešanj

Pored gore navedenih realizovanih i ugovorenih projekata u 2012. godini, kandidovana su, prihvaćena i ugovorena četiri projekta čišćenja zaostale kasetne municije na četiri lokacije, od kojih su tri realizovana u 2012. godini, a jedan je zbog vremenskih uslova prenijet u 2013. godinu. Projekti čišćenja kasetne municije su

realizovani uz finansijsku podršku Vlade Kraljevine Norveške putem *HO Norveška narodna pomoć* koja je bila i izvođač.

Red. broj	NAZIV PROJEKTA DEMINIRANJA	DEMINIRANA POVRŠINA	VRSTA PMA	NAPOMENA
1.	KM Vukovo	63.460 m ²	Tehničko izviđanje	Realizovan
2.	KM Trepče	24.250 m ²	Tehničko izviđanje	Realizovan
3.	KM Tešanj-Bukva	51.870 m ²	Tehničko izviđanje i čišćenje	Realizovan
UKUPNO DEMINIRANO:		139.580 m ²		

Projekti čišćenja zaostale kasetne municije u 2012. godini na području Općine Tešanj

Projekat „KM Tešanjka“ će biti realizovan u 2013. godini.

Također, tokom 2012. godine su intenzivno vođene aktivnosti u cilju iznalaženja mogućnosti za realizaciju cilja iz Plana za općinu Tešanj, a koji se odnosi na upozoravanje na opasnosti od mina. Uspostavljena je saradnja sa *NVO Posavina bez mina*, koja je u decembru mjesecu krunisana potpisivanjem memoranduma o realizaciji navedenog cilja, iz kojeg proizlazi niz aktivnosti od izrade i postavljanja 9 bilborda upozoravanja, trajnog obilježavanja na projektu Stijakovac, edukacija i izrade drugog promotivnog materijala. Projekat će biti realizovan u 2013. godini uz sufinansiranje općine Tešanj sa 4.000 KM.

Pored gore navedenih aktivnosti ostvareno je niz kontakata sa humanitarnim i nevladinim organizacijama u BiH, ambasadam Japana i Njemačke u BiH, kao i drugim organizacijama koje podržavaju aktivnosti deminiranja, sa ciljem usaglašavanja i kandidovanja projektnih zadataka iz oblasti deminiranja za 2013. godinu, a koji su preostali u okviru Plana za općinu Tešanj.

ID broj	Projekat-Lokacija	Površina (m ²)	Kategorija	Kanton	Općina	Napomena
1	2	3	4	5	6	7
2604	Vrela	80.040,00	TI	ZE-DO	Tešanj	
7112	Vrela - Krčana	51.704,39	Čišćenje	ZE-DO	Tešanj	
7121	Vrela - Crvena zemlja	46.816,38	TI	ZE-DO	Tešanj	
7122	Vrela-Kanatova kosa	46.893,75	TI	ZE-DO	Tešanj	
8862	Vrela-Bujadni potok	25.968,65	Čišćenje	ZE-DO	Tešanj	
7340	LZ Lončari-7	110.356,42	TI	ZE-DO	Tešanj	
8780	Lončari – Podkomin 2	34.395,35	Čišćenje	ZE-DO	Tešanj	
8781	Lončari – Podkomin 3	39.724,40	Čišćenje	ZE-DO	Tešanj	
8782	Lončari – Podkomin 4	46.663,17	Čišćenje	ZE-DO	Tešanj	
8783	Lončari – Podkomin 5	120.710,32	TI	ZE-DO	Tešanj	
8784	Lončari – Podkomin 6	102.317,22	TI	ZE-DO	Tešanj	
8860	Kalošević-Bugarinovići 1	29.804,05	Čišćenje	ZE-DO	Tešanj	
8861	Kalošević-Bugarinovići 2	36.977,22	TI	ZE-DO	Tešanj	
8866	Kalošević-Bugarinovići 3	64.498,56	TI	ZE-DO	Tešanj	
8867	Kalošević-Bugarinovići 4	56.148,77	TI	ZE-DO	Tešanj	
U K U P N O		893.018,65		ZE-DO	Tešanj	

Lista preostalih projekata za deminiranje iz Plana protuminskog djelovanja

Saradnja, koordinacija, izvještavanje i informisanje redovno se provodilo u skladu sa propisima i potrebama, a naročito sa i prema BH MAC-u Sarajevo i regionalnim uredima u Tuzli i Banja Luci, upravama civilne zaštite Federacije i Kantona, Općinskom vijeću i Općinskom načelniku, općinskim službama, Policijskoj upravi Tešanj i mjesnim zajednicama i građanima, kao i medijskim kućama na području općine Tešanj i šire.

Izradom Plana protuminskog djelovanja za općinu Tešanj, otklonjene su mnoge prepreke i problemi koji se odnose na izradu projektna dokumentacije, utvrđivanje prioriteta površina za deminiranje, kategorizaciju površina itd., pa je time omogućeno aktivnije i konkretnije definisanje i predlaganje projekata, samim tim što su

prioritetni projektni zadaci definisani Planom. Problemi koji se javljaju u toku realizacije projekata nisu u nadležnosti općine Tešanj, već izvođača i BH MAC-a.

Na kraju treba istaći da je u periodu od 2002. do 2012. godine ukupno deminirano 408.617,30 m², od čega 217.402,31 m² tehničko izviđanje, a 191.214,99 m² čišćenje.

PRIKUPLJANJE I UNIŠTAVANJE NEEKSPLODIRANIH UBOJNIH SREDSTAVA I MINSKO EKSPLOZIVNIH SREDSTAVA

Neeksplodirana ubojna sredstva (NUS) su sva tijela ili njihovi dijelovi koja u sebi sadrže eksplozivnu materiju, bojni otrov ili radiološku supstancu koja je sposobna da svojim aktiviranjem ugroze okolinu koja ih okružuje. U neeksplodirana ubojna sredstva se mogu svrstati i sva druga ubojna sredstva koja nisu upotrebljena jer su svjesno/nesvjesno ostavljena, izgubljena ili zaboravljena. Ovdje se prije svega misli na municiju ili eksplozivna sredstva koja nisu imala svoju prvobitnu upotrebu nego su izgubljena, ostavljena na linijama razgraničenja, pored puteva, u šumama i na drugim mjestima, te svojim prisustvom potencijalno predstavljaju opasnost po zdravlje i život čovjeka.

Zaštita od neeksplodiranih ubojnih sredstava predstavlja jednu od značajnih mjera u sistemu zaštite i spašavanja i kao takva regulisana je članom 86. do 89. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća F BiH („Službene novine FBiH“, broj: 39/03, 22/06 i 43/10).

Nadležnost općinske Službe CZ u ovoj oblasti je da po prijavi građana o nađenom NUS-u isti evidentira, izade na lice mjesta, obilježi tu lokaciju i obavijesti „A“ tim za uklanjanje neeksplodiranih ubojnih sredstava (TUN tim) Federalne uprave CZ za Zeničko-dobojski kanton koji je osposobljen i opremljen za prikupljanje, preuzimanje, prevoženje i uništavanje navedenih sredstava.

Minsko-eksplozivna sredstva pronađena su :

- U zemlji i na zemlji,
- Tavanima, podrumima,
- U kućama, u zidovima kuća,
- U vrtovima, baštama,
- Smetljištima, kontejnerima za smeće,
- U šumama, poljoprivrednom zemljištu,
- Koritima rijeka, potoka i sl.

Stanje na terenu sa aspekta zaštite od NUS-a pokazuje da se još uvijek na području općine Tešanj nalazi značajna količina upotrebljenih, a neeksplodiranih sredstava koja se pronalaze na cijelom području općine, a najviše u širem području gdje su vođena borbena dejstva. Također, dio ubojnih neupotrebljenih sredstava može se pronaći odbačen na raznim mjestima od strane nesavjesnih građana, pa na takav način uz dodatno izlaganje istih vanjskim uticajima, ugrožavaju svoj i živote drugih ljudi. Posebno povećan broj pronađenja NUS-a je u periodu proljetnih radova (mjesec mart, april i maj). Prema dosadašnjim analizama nema značajnijih pokazatelja o smanjenju broja pronađenog i uklonjenog NUS-a u toku godine, te preventivne i operativne radnje na ovoj mjeri treba nastaviti istim intezitetom i u narednom periodu.

U ovoj informaciji moramo spomenuti i veoma dobru i korektnu saradnju Službe civilne zaštite, Policijske uprave IV Tešanj i Kantonalne uprave civilne zaštite Zenica, a posebno treba istaći saradnju sa „A“ TUN timom koji je i pored svih proceduralnih aktivnosti blagovremeno stizao ukloniti i uništiti prikupljeni NUS. Svakako da treba spomenuti i ono najbitnije da u toku 2012. godine na području općine Tešanj nije bilo minoincidenata, odnosno slučajeva stradanja ili ranjavanja građana, pripadnika TUN tima i uposlenika Službe civilne zaštite, što svakako opravdava sve dosadašnje aktivnosti u provođenju mjera zaštite od NUS-a.

Pregled prikupljenih neeksplodiranih ubojnih sredstava u 2012. godini

Red. Broj	VRSTA NUS-a	KOLIČINA
1.	Granata 105 mm	1 kom.
2.	Granata 85 mm	1 kom.

3.	Granata 76 mm	1 kom.
4.	Granata 90 mm	1 kom.
5.	Minobacačka granata 82 mm	2 kom.
6.	Minobacačka granata 60 mm	4 kom.
7.	Pancir granate	1 kom.
8.	Projektil RPG	2 kom.
9.	Projektil RB	1 kom.
1 0.	Mina PMR-2A	4 kom.
1 1.	Mina PMA-2	3 kom.
1 2.	Mina TM-4 - školska	28 kom.
1 3.	Mina TM-4	1 kom.
1 4.	Ručna bomba	38 kom.
1 5.	Mina rasprskavajućeg usmjerenog dejstva (MRUD)	1 kom.
1 6.	Bomba ručna kumulativna	1 kom.
1 7.	AMONEX	500 gr.
1 8.	Tromblon	14 kom.
1 9.	Automatska puška	1 kom.
2 0.	Municija do 7,9 mm	148 kom.
2 1.	Upaljač-razni	1 kom.
2 2.	Stabilizator RB	2 kom.

Problemi u radu :

- Smanjena zainteresovanost donatora za deminiranje,
- Duga procedura od kandidovanja do realizacije projekata,
- Nepoštivanje znakova upozorenja,

- Uništavanje i otuđivanje znakova upozorenja,
- Ulazak u obilježena minska polja i sumnjive površine iz određenih ekonomskih razloga (sjeća šume, prikupljanje čahura, branje plodova ...),
- Nesavjesno postupanje građana sa NUS-om,
- Bacanje NUS-a u rijeke i riječna korita,
- Odlaganje (ostavljanje) NUS-a na lokacijama velike frekvencije ljudi,
- Nesavjesno ponašanje građana prilikom pronalaska NUS-a (premještanje sa lokacije na lokaciju),
- Zadržavanje ovih sredstava u objektima stanovanja i njihovo neuslovno čuvanje.

Prijedlog mjera :

- Pojačati aktivnosti na obezbjeđenju donatora i ulaganja u deminiranje, putem svih faktora koji mogu osigurati finansijska sredstva za deminiranje,
- Kontinuirano vršiti upozoravanja građana putem medija na opasnost od ovih sredstava;
- Provoditi obuku građana o načinima ponašanja pri nailasku ili pronalasku NUS-a i načinu prijave;

OBRAĐIVAČ:
SLUŽBA CIVILNE ZAŠTITE

Mensur Saletović, profesor

PREDLAGAČ:
OPĆINSKI NAČELNIK

Mr.Sc. Suad Huskić, profesor

Broj: 02-44-2-5-3/13

Datum: 11.01.2013. godine